

Niklas Natt och Dag

Το (καθόλου) σωτήριο έτος 1794

Το δεύτερο μέρος της τριλογίας, η οποία ξεκίνησε με μυστήρια στη Σουηδία του 1793 και προχωρεί πλέον στην επόμενη «αιματηρή» χρονιά

ΓΡΑΦΕΙ Ο ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΑΖΑΡΙΔΗΣ

Το πολυαναμενόμενο δεύτερο μέρος της τριλογίας του Σουηδού Niklas Natt och Dag με τον τίτλο «1794» είναι εδώ. Θυμίζουμε ότι το πρώτο μέρος, το περσινό «1793», έφερε τη βαριά σφραγίδα του Βραβείου Σουηδικής Ακαδημίας Αστυνομικής Λογοτεχνίας, ως το καλύτερο βιβλίο της χρονιάς στη Σουηδία το 2018. Ακολουθώντας την ίδια προσέγγιση, ο **συγγραφέας** διαχωρίζει την πλοκή του «1794» σε τέσσερα μέρη, σε τέσσερις ιστορίες που ακολουθούν τις περιπέτειες των κεντρικών ηρώων και συγκλίνουν σ' ένα δραματικό γκραν φινάλε.

Στο πρώτο μέρος παρακολουθούμε την «εξομολόγηση» του σχεδόν 15χρονου Ερικ Ντε Ρούσουρ, που ζει με τον αδελφό και τον αυταρχικό πατέρα του και νιώθει τα βέλη του πτερωτού θεού για χάρη της συνομήλικής του Λινέα Χαλρότα. Οι δυσκολίες που αντιμετωπίζει το νεαρό ζευγάρι ανοίγουν μια μοναδική έξοδο κινδύνου.

Ο Ερικ θα αναγκαστεί να αναχωρήσει για ένα χρονικό διάστημα στο νησί Σαν Μπαρτελεμί, που θα αποδειχτεί νησί των κολασμένων, έχοντας όμως την προοπτική, αν επιβιώσει και επιστρέψει στη Σουηδία, να έλθει εις γάμου κοινωνία με τη λατρευτή του Λινέα. Οντως, ο ερωτευμένος νεανίας θα καταφέρει να επιβιώσει χάρη στη βοήθεια του μυστηριώδους και αμφιλεγόμενου γαιοκτήμονα Τίκο Σέτον. Πλα φαίνεται να παίρνουν μια ευχάριστη πορεία... μέχρι την πρώτη νύχτα του γάμου του ερωτευμένου ζεύγους.

Στο δεύτερο μέρος εμφανίζεται ο Ζαν Μίκαελ Καρντέλ, ηρώας του «1793», μέλος της Αποσπασμένης Φρουράς, των αποκαλούμενων και «Πατακοφετδών». Ο Καρντέλ θα δεχτεί την επίθεση του Ερικ Βίνγκε, αδελφού του Σέσιλ, με τον οποίο είχαν πρωταγωνιστήσει στο «1793». Όμως ο Ερικ είναι διαμετρικά αντίθετος με τον μακαρίτη Σέσιλ. Λόδο

ευάλωτος ψυχολογικά, εύθραυστος και κατατρυχόμενος από το σκοτεινό παρελθόν και τα φαντάσματα που περνοδιαβαίνουν με άνεση στον προσωπικό, ζοφερό του κόσμο. Αυτό το παράταιρο και χωρίς ιδιαίτερη ισορροπία δίδυμο θα αναλάβει να εξιχνιάσει την αποτρόπαια δολοφονία μιας δεκαπεντάχρονης νεαρής την πρώτη νύχτα του γάμου της! Καταλαβαίνετε ίσως για ποιά μιλάμε ...

Στο τρίτο μέρος, κεντρικό ρόλο διαδραματίζει η Άννα Στίνα Κναπ, χήρα του εμφανιζόμενου στο «1793» Γιούχαν Κρίστοφερ Μπλιξ, η οποία έχει παρουσιαστεί στον ιδιοκτήτη του καπνείου «Διαβολάκος» ως η χαμένη θυγατέρα του. Η Κναπ θα εκδιωχτεί κακίς κακώς από τον «Διαβολάκο» όταν γίνει αντιληπτή η απάτη της και θα αναγκαστεί να φέρει στον κόσμο τα δίδυμά της, επιβιώνοντας δύσκολα στο δάσος και με τη βοήθεια μιας μυστηριώδους γυναίκας. Όταν της παρουσιαστεί μια ευκαιρία να κερδίσει ένα σεβαστό ποσό, θα χρειαστεί να βρει κάποιον να του εμπιστευτεί τα μικρά της. Και θα καταφύγει στον μόνο κοντινό της άνθρωπο, τον Ζαν Μίκαελ Καρντέλ.

Στο τέταρτο μέρος, οι ιστορίες θα συγκλίνουν με ευρηματικά μαετρικό τρόπο, οι απαντήσεις θα έρθουν στο φως, η μυστήρια θα εξιχνιαστούν. Ίσως όχι όλα με απόλυτα ξεκάθαρο τρόπο, αλλά κι αυτό είναι μέρος της γοητείας του μυθιστορήματος.

Στη Στοκχόλμη

Η πλοκή στοχεύεται στη Στοκχόλμη του 1794, λίγα χρόνια μετά τη Γαλική Επανάσταση και τη λήξη του ρωσοσουηδικού πολέμου. Περίπου δύο χρόνια μετά τη δολοφονία του βασιλιά της Σουηδίας Γουσταύου Γ', με τη λυσσαλέα μάχη των επιγόνων του για τη διαδοχή να μαίνεται μέσα σε ένα κλίμα διαφθοράς και αλληλοσφαγισμού. Η εξουσία κλείνει το μάτι στον πολύφερν νύφη και προτρέπει στις διάφορες φατρίες να εξαντλήσουν το βρώμικο και ανήθικο οπλοστάσιό τους για να την κατακτήσουν, με αποτέλεσμα έναν κυρτό, αλλά ανελέητο, πόλεμο που παραλύει ουσιαστικά τη λειτουργία της κοινωνίας.

Ο συγγραφέας Νίκλας Νατ οχ Νταγκ

Υφος και μετάφραση

Ενα πολυμορφικό νουάρ

Ο Niklas Natt och Dag έχει επιδοθεί σε μια εξαντλητική έρευνα με αποτέλεσμα να αποδώσει το ιστορικό κλίμα της εποχής με τη μέγιστη δυνατή ρεαλιστικότητα. Όχι μόνο σέβεται τον «ιστορικό» χαρακτήρα του πολυδιάστατου μυθιστορήματός του, αλλά παράλληλα μας παραθέτει εξαιρετικά πολύτιμα στοιχεία για την οργάνωση, τη δομή και την καθημερινότητα της σουηδικής κοινωνίας τη συγκεκριμένη εποχή. Στάνει ένα ζοφερό σκηνικό, όπου κυριαρχεί η ματαιώση κάθε προσδοκίας, η εξαθλίωση, η παρατήρηση και τελικά η οριστική και αμετάκλητη διάλυση του ανθρώπινου χαρακτήρα. Κατορθώνει να συνθέσει ένα εξαιρετικό έργο, που κινείται σε πολλά επίπεδα με ζηλευτή αρμονία και παράλληλα ανοίγει την πόρτα σε μια καινούργια, πρωτοφανέροντα διάσταση. Οι περισσότερες απόψεις συγκλίνουν θεωρώντας το «1794» ένα από τα ελάχιστα ιστορικά αστυνομικά μυθιστορήματα με νουάρ ατμόσφαιρα – αιρετική άποψη επαναλαμβάνοντας αυτά που έγραψε για το «1793». Τυτέστιν, να το χαρα-

κτηρίσω ως «πολυδιάστατο και πολυμορφικό» μυθιστορήμα όχι μόνο επειδή λειτουργεί σε πολλά, παράλληλα επίπεδα, αλλά ακόμη σημαντικότερο επειδή παρουσιάζει πολλές πλευρές διαφορετικών ειδών μυθιστορημάτων. Είναι ιστορικό, είναι αστυνομικό, είναι ψυχολογικό, είναι θρίλερ, είναι και κοινωνικό. Όλα αυτά μαζί. Μπορεί κάποιος να το κατατάξει σε μια από αυτές τις κατηγορίες; Νομίζω πως όχι. Εξ ου και ο όρος «πολυμορφικό». Σαν αυτοκίνητο που κάνει το ίδιο καλά πολλές δουλειές. Τι να πω για τη μετάφραση... Ο Γρηγόρης Κονδύλης εδώ ξεπερνάει τον εαυτό του και φτάνει στα όρια αυτού που θα αποκαλούσα «δημιουργική διαστροφή». Η επιμονή του να αποδώσει το κείμενο με μια γλώσσα που ταιριάζει απόλυτα στην εποχή που αναφέρεται τον έχει οδηγήσει στην ανακάλυψη νέων λέξεων, που προσφέρουν επιμάρωση αλλά και πολλές φορές αισθητική απόλαυση. Μιά δουλειά που συμβάλει αποφασιστικά στην απογείωση του κειμένου.

Οι ήρωες κινούνται σ' ένα σκοτεινό περιβάλλον, όπου η ανθρώπινη ζωή απαξιώνεται, η άρχουσα τάξη έχει στόχο την προώθηση των συμφερόντων της στο παιχνίδι της εξουσίας. Απολαμβάνει αποκάλυψη τη δύναμή της, επιδιέχεται σε όργια ρωμαϊκού τύπου για να ικανοποιήσει αρρωστημένα βίτσια, εξευτελιζοντας κάθε έννοια ανθρωπίνης αξιοπρέπειας. Όσο για τα λαϊκά στρώματα, παλεύουν να επιβιώσουν μέσα σε ένα ασφυκτικό δίχτυ από ανθυγιεινές συνθήκες διαβίωσης, πορνεία, κλοπές, μέχρι και αναίτιους ακρωτηριασμούς.

Κατακινά, ανέχεια, εφιαλτική αποτύπωση της δύναμης του ισχυρού, του εξευτελισμού της ανθρωπίνης ύπαρξης, της σούνορης φρίκης που

γεννά ένα αρρωστημένο μυαλό καταλήγοντας σε πράξεις που ξεπερνούν τις ανθρωπίνες αντοχές.

Ο **συγγραφέας** έχει δώσει ιδιαίτερη προσοχή στη σκιαγράφηση του προφίλ των ηρώων του. Δουλεμένοι μέχρι την παραμικρή λεπτομέρεια, σε αρπάζουν εκβιαστικά από το χέρι και σε τραβούν ακατανικά στην απύθμενη άβυσσο της ψυχής τους. Όπως εύστοχα αναφέρει η Κέλλυ Κριτικού είναι «άνθρωποι τρωτοί, διαλυμένοι από τις πληγές τους, παγιδευμένοι στο εφιαλτικό χθες, αιχμάλωτοι των παθών τους, υποχείρια των αξιών που πρεσβεύουν και καλούνται να προδώσουν, καταρρακωμένοι από τα λάθη και τις εριννίδες που τους καταδιώκουν, αντιμέτωποι με ζωώδη ένστικτα».

Niklas Natt och Dag 1794 - ΟΙ ΣΚΟΤΕΙΝΕΣ ΜΕΡΕΣ ΤΗΣ ΣΤΟΚΧΟΛΜΗΣ

Μτφ. Γρηγόρης Κονδύλης
 Εκδ. Μεταίχμιο, σελ. 638
 Τιμή 18,80 ευρώ